جایگاه تروریسم سایبری
با نگاهی به اسناد بین المللی

مولف
عمل حاجی رضائی

انتشارات قانون یار
۱۴۰۰

سرشناسه	:	حاجی‌رضائی، عسل، ۱۳۷۵-
عنوان و نام پدیدآور	:	جایگاه تروریسم سایبری با نگاهی به اسناد بین‌المللی/ مولف عسل حاجی‌رضائی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات قانون‌یار، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۲۲۶ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۵۲۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	تروریسم رایانه‌ای -- پیشگیری
موضوع	:	Cyberterrorism -- Prevention
موضوع	:	تروریسم رایانه‌ای -- پیشگیری -- همکاری‌های بین‌المللی
موضوع	:	Cyberterrorism -- Prevention -- International cooperation
موضوع	:	جرایم کامپیوتری -- پیشگیری -- همکاری‌های بین‌المللی
موضوع	:	Computer crimes -- Prevention -- International cooperation
موضوع	:	تروریسم رایانه‌ای -- ایران -- پیشگیری
موضوع	:	Cyberterrorism -- Prevention -- Iran
رده بندی کنگره	:	HV۶۷۷۳/۵
رده بندی دیویی	:	۳۶۳/۳۲۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۶۳۴۰۶۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیپا

جایگاه تروریسم سایبری با نگاهی به اسناد بین المللی

تألیف: عسل حاجی رضائی

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول-۱۴۰۰

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۷۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۵۲۷-۱

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹

فهرست مطالب

پیشگفتار

امروزه تروریسم سایبری به یکی از چالش‌های عمدهٔ نظام‌های حقوقی، به خصوص نظام‌های کیفری تبدیل شده است. بزه تروریسم، دیگر از رویکردهای سنتی خود رنگ باخته و به سوی فناوری‌های نوین روی آورده است. در بیشتر کشورهای جهان به خصوص جوامع توسعه یافته، از تأسیسات رایانه‌ای و مخابراتی در انجام امور روزمره و اجرایی کشور مانند امور اعتباری و مالی، اتوماسیون‌های اداری، کنترل و نظارت‌های زیرساختی در حوزه‌های صنعتی، نظامی، بهداشتی، و... استفاده می‌شود. زیرساخت‌های حیاتی و اطلاعاتی، به عنوان عمده‌ترین بزه‌دیدگان تروریسم سایبری، بیشترین جذابیت و مطلوبیت را برای تروریست‌های سایبری دارند. با نگاهی به افزایش رخدادها و حمله‌های سایبری علیه بیشتر کشورهای توسعه‌یافته و بروز خسارات شدید در زیرساخت‌های حیاتی، می‌توان به فاجعه‌آمیز بودن نتایج حملات تروریستی سایبری علیه سیستم‌ها و دارایی‌های پی برد که تأثیرات شدیدی بر امنیت فیزیکی، اقتصاد ملّی یا ایمنی همگانی خواهند گذاشت. در سال‌های اخیر استفاده از این گونه حملات، علیه تأسیسات مهم و حیاتی دولت‌ها گسترش یافته و به دلیل خصیصهٔ پنهان ماندن هویت بزهکاران مذکور، این گونه از تروریسم مورد توجه ویژهٔ اشخاص و دولت‌ها قرار گرفته است. با در نظر گرفتن وضعیت کنونی و بالا گرفتن تنش‌های سیاسی و اقتصادی میان دولت‌ها، حمایت ویژه از بزه‌دیدگان تروریسم سایبری ضروری است. بنابراین در این نوشتار سعی بر آن شده که به بیان و تشریح اقدامات اتخاذ شده در جهت حمایت از بزه‌دیدگان مذکور در حقوق کیفری ایران و اسناد بین‌المللی پرداخته شود؛ تا به خلأهای موجود در هر دو سطح داخلی و بین‌المللی، در زمینهٔ اهتمام به بزه‌دیدگان تروریسم سایبری پی برده شود. با توجه به شیوع حملات سایبری در سرتاسر جهان، لزوم توجه به بزه‌دیدگان تروریسم سایبری در حقوق

موضوعه و اسناد بین‌المللی دیده می‌شود. کشور ما نیز از حملات سایبری مستثنی نبوده به طوری که در سال‌های اخیر، به دلیل شدت گرفتن مخالفت‌های سران کشورهای اروپایی و غربی به ادامهٔ فعالیت‌های هسته‌ای در ایران، حملاتی به قصد مختل کردن این تأسیسات، از سوی برخی کشورها از قبیل اسرائیل و آمریکا صورت گرفته است. در خصوص موضع حقوق کیفری ایران در مقابله با تروریسم می‌توان گفت که قانون‌گذار کیفری ایران فاقد جرم‌انگاری مستقل در مورد تروریسم و جرایم آن است و در واقع سیاست جنایی ایران مبتنی بر سیاست مصداقی است و می‌توان مواردی را که با مفهوم ترویسم منطبق است تشخیص داد. از جمله موارد جرم‌انگاری‌شده که می‌توان برای مقابله با تروریسم استناد کرد، محاربه است و البته عده‌ای معتقدند که با جرم‌انگاری عنوان فقهی محاربه می‌توان با تروریسم و اشکال آن مقابله کرد ولی آشکار است که با توجه به گسترش فن‌آوری‌های نوین و استفادهٔ گروه‌های تروریستی از آن، دیگر محاربه قادر نیست به تمامی این رفتارها پاسخ دهد. بنابراین با توجه به ماهیت و ابزارهای مورد استفاده توسط تروریست‌های سایبری و خلاء ناشی از قوانین کیفری و غیرکیفری، تلفات و خسارت‌های زیان‌بارتری را نسبت به دیگر انواع تروریسم متحمل خواهیم شد. گستردگی فضای سایبر و به خدمت گرفتن آن توسط اکثر افراد جامعه و زیرساخت‌های کشور، طیف گسترده‌ای از مباحث را پیرامون بزه‌دیدگان این پدیده و چگونگی حمایت و جبران خسارت‌های وارد آمده به آن‌ها را چه در حقوق داخلی کشورمان و کشورهای دیگر و چه در سطح بین‌الملل شکل داده است.